Grote Atlas van de Verenigde Oost-Indische Compagnie
Comprehensive Atlas of the Dutch United East India Company

....II Oost-Azië: kaarten, plattegronden en topografische tekeningen, 1590-1860 / II East Asia: maps, plans and topographical drawings, 1590-1860

Deel 2.9 / Part 2.9

.....Japan

310-311. [Johannes Vingboons, 1665-1670] :
[Kaart van de ontdekkingen gedaan door Maerten Gerritsz de Vries ten noorden van Japan].
[Chart of the discoveries made by Maerten Gerritsz de Vries to the north of Japan].

311. . . . Gerard Van Keulen, 1710 :
Het Noordelijkste van de / Zuijd Zee / Van California tot Japan / Vertoonde seer naaukeurig het / Compagnies Land.
The Northernmost Part of the / Pacific Ocean / From California to Japan / Showing very accurately the / Company's Land.

312-313. [Philipp Franz von Siebold, 1851] :
Gedaene Ontdeckinghe / onder den Commandeur / Marten Gerritsen Vries / A:o 1643.
Discoveries made / by the Commander / Maerten Gerritsz de Vries / Anno 1643.

314. . . . [Anoniem / Anonymous, ca. / c. 1750] :
[Kaart van de Nederlandse ontdekkingen bij Japan].
[Chart of the Dutch discoveries near Japan].

315. . . . J. van Wyk Jz., [1829] :
Kaart van Japan [...].
Map of Japan [...].

316. . . . [Anoniem / Anonymous, 1780-1820] :
[Kaart van de Izu-eilanden en de Bonin-eilanden].
[Chart of the Izu Islands and the Bonin Islands].

316. . . . [Philipp Franz von Siebold, 1851] :
Die Strasse von / Jezo / nach einer Karte von / Mogami Tokünai.
De Straat van Nemuro / naar een kaart van / Mogami Tokunai.
The Nemuro Straits / from a chart by / Mogami Tokunai.

317. . . . [Philipp Franz von Siebold, 1851] :
Die Insel Jezo / und die / Japanischen Kurilen / nach einer Originalkarte / von / Takahasi Sakusaïmon, / Hofastronomen / zu / Jedo.
Het Eiland Hokkaido / en de / Japanse Koerilen / na een Oorspronkelijke Kaart / van Takahashi Sakusaimon, / Hofastronoom / te / Edo.
The Island of Hokkaido / and the / Japanese Kurile Islands / from an Original Map / by Takahashi Sakusaimon, / Court Astronomer / at / Edo.

318. . . . [Philipp Franz von Siebold, 1851] :
Die Insel Krafto / (Seghalien) / und die Mündung des Mankô / (Amur) / Nach Originalkarten / von / Mogami Tokunai und Mamia Rinzo.
Het Eiland Krafto / (Sakhalin) / en de Monding van de Mankô / (Amoer) / Naar Oorspronkelijke Kaarten / van / Mogami Tokunai en Mamiya Rinzo.
The Island of Krafto / (Sakhalin) / and the Mouth of the Mankô / (Amur) / From Original Maps / by / Mogami Tokunai and Mamiya Rinzo.

319. . . . [Philipp Franz von Siebold, 1851] :
Straat Van Diemen / en de Linschoten-Eilanden / volgens eene / oorspronkelijke Japansche kaart.
Van Diemen [Osumi] Strait / and the Linschoten [Tokara] Islands / according to an original Japanese chart.
De Liukiu-Eilanden / Sanbok' of the Noord-Eilanden / volgens eene / oorspronkelijke Japansche kaart.
The Ryukyu Islands / Sanbok' [Amami] or the North Islands /according to an original Japanese chart.

320. . . . [Philipp Franz von Siebold, 1851] :
De Liukiu-Eilanden / Tsjusan of de Middel-Eilanden / volgens eene / oorspronkelijke Japansche kaart.
The Ryukyu Islands / Tsjusan [Okinawa] or the Central Islands / according to an original Japanese chart.
De Liukiu-Eilanden / Sannan of the Zuid-Eilanden / volgens eene / oorspronkelijke Japansche kaart.
The Ryukyu Islands / Sannan [Sakishima] or the South Islands /according to an original Japanese chart.

321. . . . [Philipp Franz von Siebold], 1840 :
Karte / von der / Kôraïschen Halbinsel / (Kôraï v.l Tsjo-Sjön) / Nach einem japanischen Originale. / 1840.
Kaart / van het / Koreaanse Schiereiland / (in het Koreaans Joseon) / Naar een Japans Origineel. / 1840.
Map / of the / Korean Peninsula / (in the Korean language Joseon) / From a Japanese Original. / 1840.

Atlas Maior
nationaal archief
Universiteit Utrecht
Faculteit Geowetenschappen
KNAG

bladen 310-311 boven / sheets 310-311 above:

Österreichische Nationalbibliothek, Atlas Blaeu-Van der Hem 41:28.

[Johannes Vingboons, 1665-1670] :

[Kaart van de ontdekkingen gedaan door Maerten Gerritsz de Vries ten noorden van Japan].

[Chart of the discoveries made by Maerten Gerritsz de Vries to the north of Japan].

Schaalstok van 45 Duijtsche Mijlen Vijftien voor Een graadt der Breedte = [ca. 1 : 1.894.000].
Scale-bar of *45 Duijtsche Mijlen Vijftien voor Een graadt der Breedte* = [approximately 1 : 1,894,000].

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 56,5 x 123 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 56.5 x 123 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechts.
Orientation: north is right.

Hokkaido (Jezo), Koerilen, Sakhalin, Ryukyu-eilanden, Korea. De kennis in het Westen omtrent het noordelijke grote eiland van Japan, Hokkaido of Jezo, en de verder noordwaarts gelegen land- en zeegebieden bleef tot laat in de achttiende eeuw uiterst summier. Na de mislukte expeditie naar de vermeende 'Goud- en Zilvereilanden' onder Mathijs Hendricksz Quast en Abel Jansz Tasman in 1639 (zie de bladen 244-245) is door de Hoge Regering nog slechts een keer opdracht gegeven tot een gerichte verkenning van de noordelijke Stille Oceaan, in 1643 met het fluitschip *Castricum* en het jacht *Breskens*. Deze expeditie onder commando van de ervaren stuurman, schipper en kaartenmaker Maerten Gerritsz de Vries vertrok aansluitend op een karteringsreis vanuit Batavia langs de oostkust van Celebes (zie Deel III: *Indische Archipel en Oceanië*) gedurende februari en maart 1643 op 4 april van dat jaar van Ternate in de Noord-Molukken voor een verkenning naar de 'noordkust van Tartarije' (Mantsjoerije, Siberië), met de opdracht aansluitend opnieuw te zoeken naar de 'Goud- en Zilvereilanden'. Anderhalve maand later, op 20 mei, verloren de schepen elkaar op ca. 300 kilometer ten zuidoosten van Honshu in een storm uit het oog. Na anderhalve week clandestien onder de oostkust van het Japanse hoofdeiland te hebben gewacht op de *Breskens* besloot De Vries begin juni alleen met de *Castricum* verder te gaan, waarna hij en zijn bemanning in de volgende maanden tot begin augustus als eerste Europeanen de oostkusten van Honshu en Hokkaido, de zuidpunt van Sakhalin en delen van de Koerileneilanden Koenasjir en Itoeroep onderzochten.

De resultaten van deze reis zijn weergegeven in de kaart uit de Atlas Blaeu-Van der Hem op de bladen 310-311 boven, een samengestelde kopie door Johannes Vingboons van De Vries' oorspronkelijke rapportkaarten, die helaas in latere tijd verloren zijn gegaan. Daar is te zien dat zijn diverse ontdekkingen op zichzelf in hoofdzaak correct in kaart zijn gebracht, maar vervolgens op grond van foutieve veronderstellingen op geheel onjuiste wijze met elkaar zijn verbonden. Zo tekende De Vries Itoeroep (Iturup), waarvan hij door de weersomstandigheden alleen de uiterste zuidwestpunt had kunnen waarnemen, hier onder de naam 'Companijs Landt' als een grote landmassa in, terwijl het in werkelijkheid een bescheiden eiland betreft. Die fout zou in latere Nederlandse en andere westerse kaarten steeds weer gekopieerd of zelfs nog overdreven worden, zoals in het extreme wordt getoond in de als decoratiestuk bedoelde kaart van de noordelijke Stille Oceaan door Gerard van Keulen uit 1710 op blad 311 onder, waar het Compagniesland 'seer naaukeurig' zelfs helemaal doorloopt tot bij Californië! Het meest westelijke Koerileneiland Koenasjir (Kunashir) is wel min of meer juist aangeduid en heet hier 'Staten Landt'. De andere grote vergissing die De Vries maakte, was dat hij de noordkust van Hokkaido en het zuidelijke deel van Sakhalin op zijn kaart tot één groot eiland samenvoegde, het 'Landt van Eso'; ook deze misvatting bleef bijna anderhalve eeuw lang bestaan onder de westerse kaartenmakers. Op het linker deel van Vingboons' kopiekaart is de koers uitgezet die de *Castricum* na 20 mei vanaf het 'Ongeluckigh Eylandt' (Hachijo-jima, zo genoemd omdat de schepen hier in de storm raakten en van elkaar afdwaalden) langs de kust van Honshu volgde. Het vervolg in de noordelijke wateren is niet ingetekend, maar dit is compleet met annotaties wel te zien op een andere kopie naar De Vries' origineel, namelijk de kaart die omstreeks 1695 door Isaak de Graaf werd opgenomen in zijn grote overzichtsatlas van het octrooigebied van de VOC voor de Heren Zeventien (Deel I: *Atlas Isaak de Graaf/Atlas Amsterdam*, II-41). Een tweede versie van Vingboons' kaart bevindt zich in de Atlas Stosch, no. 310, ook in de Nationale Bibliotheek van Oostenrijk.

De *Breskens* onder schipper Hendrick Cornelisz Schaep was na 20 mei ook eerst een stuk noordwaarts langs Honshu gevaren. Op 10 juni ging men voor anker bij Yamada aan de noordoostkust van het eiland, waar de schepelingen aanvankelijk goed onthaald werden door de plaatselijke bevolking en enige proviand kon worden verkregen. Bij een tweede landing op dezelfde plaats op 29 juli werden echter de schipper en nog negen andere opvarenden gevangengenomen en vervolgens naar Edo gezonden, waarna de resterende bemanning in de volgende maanden op eigen gelegenheid eveneens verkenningen uitvoerde in het zeegebied bij de zuidelijke Koerilen. Beide schepen zetten in de herfst conform de instructies koers naar Fort Zeelandia in Taiwan, waarbij zij elkaar op 9 november ten zuiden van Kyushu bij toeval weer ontmoetten; op de 18de van die maand kwamen ze veilig in Tayouan aan, vanwaar ze enkele weken later later de thuisreis naar Batavia aanvaardden. Schipper Schaep en zijn medegevangenen, voor wie volgens de nieuwe bepalingen na de volledige afsluiting van Japan in 1639 in beginsel de doodstraf wachtte, kwamen in december 1643 alsnog vrij na bemiddeling van het opperhoofd van Deshima, Jan van Elseracq, maar moesten daarna nog negen maanden op de factorij in Nagasaki wachten op een schip dat hen terug kon brengen naar Batavia.

blad 311 onder / sheet 311 below:

Universiteitsbibliotheek Leiden, Collectie Bodel Nijenhuis 003-08-007.

Tot Amsterdam bij Gerard Van Keulen aen de Nieuwen Brugh, Ao 1710 :
At Amsterdam by Gerard van Keulen on the Nieuwe Brug, Anno 1710 :

Het Noordelijkste van de / Zuijd Zee / Van California tot Japan / Vertoonde seer naaukeurig het / Compagnies Land.

The Northernmost Part of the / Pacific Ocean / From California to Japan / Showing very accurately the / Company's Land.

Schaal: niet aangegeven.
Scale: not indicated.

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 59 x 99,5 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 59 x 99.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

Hokkaido (Jezo), Kuriles, Sakhalin, Ryukyu Islands, Korea. Until late in the eighteenth century knowledge in the West concerning the large northern island of Japan, Hokkaido or Jezo, and the areas of land and sea lying further northwards remained extremely scanty. After the failed expedition to the supposed 'Gold and Silver Islands' under Mathijs Hendricksz Quast and Abel Tasman in 1639 (see sheets 244-245), the High Government only gave instructions one more time for a specific reconnaissance of the northern Pacific Ocean, in 1643 with the fluteship *Castricum* and the yacht *Breskens*. Under the command of the experienced helmsman, skipper and map-maker Maerten Gerritsz de Vries, this expedition set out from Batavia first to chart the east coast of Celebes (see Volume III: *Malay Archipelago and Oceania*) during February and March 1643, and on 4 April of that year left Ternate in the North Moluccas for a reconnaissance of the 'north coast of Tartary' (Manchuria, Siberia), with the instructions to look for the 'Gold and Silver Islands' after that. One and a half months later, on 20 May, the ships lost sight of each other about 300 kilometres to the south-east of Honshu in a gale. Having waited secretly off the east coast of Japan's main island for the *Breskens* for one and a half weeks, at the beginning of June De Vries decided to go on alone with the *Castricum*. In the following months till early August he and his crew were the first Europeans to investigate the east coasts of Honshu and Hokkaido, the southern tip of Sakhalin and the Kurile islands of Kunashir and Iturup.

The results of this journey are depicted on the map from the Blaeu-Van der Hem Atlas on sheets 310-311 above, a combined copy by Johannes Vingboons of De Vries's original report charts, which unfortunately were lost in later times. There we can see that his various discoveries were themselves in the main accurately charted, but subsequently have been connected with each other in a completely wrong way because of incorrect assumptions. In this manner De Vries drew Iturup, of which due to bad weather he had been able to observe only the south-western tip (here with the name *Companijs Landt*, the Company's Land), as a large land-mass, whereas in reality it is quite a small island. This error would be copied repeatedly in later Dutch and other Western maps, or be made even bigger, as is seen in an extreme form in the map of the northern Pacific Ocean by Gerard van Keulen from 1710 on sheet 311 below, which was intended as a decorative item, and where the Company's Land 'very accurately' even goes all the way to near California! The westernmost of the Kuriles, Kunashir, is indicated more or less correctly and is here called *Staten Landt*, the States-General's Land. The other major mistake made by De Vries was that he joined the north coast of Hokkaido and the southern

(vervolg op pag. 312 / continued on p. 312)

XLI
109

HET LANDT VAN ESO.

Matsimaÿ
Ysan
oelsoÿra
Enron
Albolarÿ
Ombyts
C. Eroën ofte De S. O. Hoeck van Eso.
Eroën
Blaeuw Berch
Bay van
Batavias Berch.
Pieck Tamarÿ
Maria Borgh
Pieck Antonie
Vrolycken Eylant
Cannael de Pieck
Croon Borgh
Staten Landt.
C. de Trouw
Cabo de Orias
Straet de Orias
De Companÿs Landt.
Poort Lastdt
Tamari Aniwa
Spyten Berch
Bocht van St. Jacob.
Bocht van Patientie
Patientie

RDEN

Port 288
ZEEKAARTEN
AE 2

15

't Landt van Eso

Het Compagnies Landt

Tot Amsterdam by Gerard Van Keulen aen de Nieuwen Brug A° 1710

Nova Granada

de Straet Anian

Californ.

Tropicus Cancri

De Zuÿd Zee

Het Noordelijkste Deel der Zuyd Zee Van Californ. tot Japan Verthoonde Heer Franken[illegible] het Compagnies Landt

Originele

(vervolg van pag. 310 / continued from p. 310)

part of Sakhalin into one large island on his map, here shown as the *Landt van Eso*. This mistake also continued for almost one and a half centuries among Western map-makers. On the left-hand part of Vingboons's copy map the course that the *Castricum* followed along the coast of Honshu from 20 May is marked, starting from *Ongeluckigh Eylandt* (Hachijo-jima; called 'Unlucky Island' because it was there that the ships were overtaken by a storm and were separated). The continuation into northern waters is not drawn in, but complete with its annotations this can be seen on another copy of De Vries's original, namely the map from around 1695 included by Isaak de Graaf in his large general atlas of the charter area of the VOC for the Gentlemen Seventeen (Volume I: *Atlas Isaak de Graaf/Atlas Amsterdam*, II-41). A second version of Vingboons's map can be found in the Stosch Atlas, no. 310, also in the National Library of Austria.

After 20 May the *Breskens* under skipper Hendrick Cornelisz Schaep had also sailed some distance northwards along the coast of Honshu. On 10 June they anchored at Yamada on the north-east coast, where the local population initially received them well and they were able to procure some supplies. However, when they landed a second time at the same place on 29 July the skipper and nine other sailors were taken captive and then sent to Edo, after which the remaining crew likewise carried out explorations in the waters of the southern Kuriles on their own. In the autumn, in accordance with instructions both ships set sail for Fort Zeelandia in Taiwan, and by coincidence met each other on 9 November to the south of Kyushu. On 18th they arrived safely at Tayouan, from where a few weeks later they undertook the home voyage for Batavia. Skipper Schaep and his fellow captives, who in theory awaited the death penalty according to the new regulations after the total closure of Japan in 1639, were neverthless released in December 1643 after the mediation of the head of Deshima, Jan van Elseracq, but then still had to wait nine months at the factory in Nagasaki for a ship that could take them back to Batavia.

bladen / sheets 312-313:

Nationaal Archief, 4.MIKO J1.11.

[Philipp Franz von Siebold, 1851] :

Gedaene Ontdeckinghe / onder den Commandeur / Marten Gerritsen Vries / A:o 1643.

Discoveries made / by the Commander / Maerten Gerritsz de Vries / Anno 1643.

[inzetkaarten / inset maps]

Gedaene Coursen / door / den Schipper Commandeur / Marten Gerritsen Vries / met het fluitschip Castricum / A:o 1643.
Courses followed / by / the Skipper and Commander / Maerten Gerritsz de Vries / in the flute Castricum / A:o 1643.

The Track of a Voyage / to / Japan and Corea / by Capt James Colnett / in the Schip / Argonaute. / 1791. / From a M.S. communicated / by / Rear Admiral Sir Francis Beaufort.
De Route van een Reis / naar / Japan en Korea / door / Kapitein James Colnett / in het Schip Argonaut. / 1791. / Naar een Handschrift ter beschikking gesteld / door / Vice-Admiraal / Sir Francis Beaufort.

Jan Huygen van Linschoten / Waarachtige uitwerpinghe ofte afbeeldinge / van alle die custen ende landen / van China, Japan, Corea, &c / A:o 1596.
Jan Huyghen van Linschoten / True reflections or depictions / of all coasts and lands / of China, Japan, Korea, etc. / Anno 1596.

Cikoko (Kiusiu) / Volgens eene Nederlandsche handschriftelyke Kaart van de zeventiende eeuw.
Cikoko (Kyushu) / According to a Dutch manuscript Chart from the seventeenth century.

[profiel / profile]

[Profiel van de eilanden ten zuiden van Kyushu] volgens Quast & Tasman.
[Profile of the islands south of Kyushu] according to Quast & Tasman.

Schaal: niet aangegeven.
Scale: not indicated.

1 kaart + 4 inzetkaarten + 1 profiel : steendruk op papier, 53 x 72 cm.
1 map + 4 inset maps + 1 profile : lithography on paper, 53 x 72 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

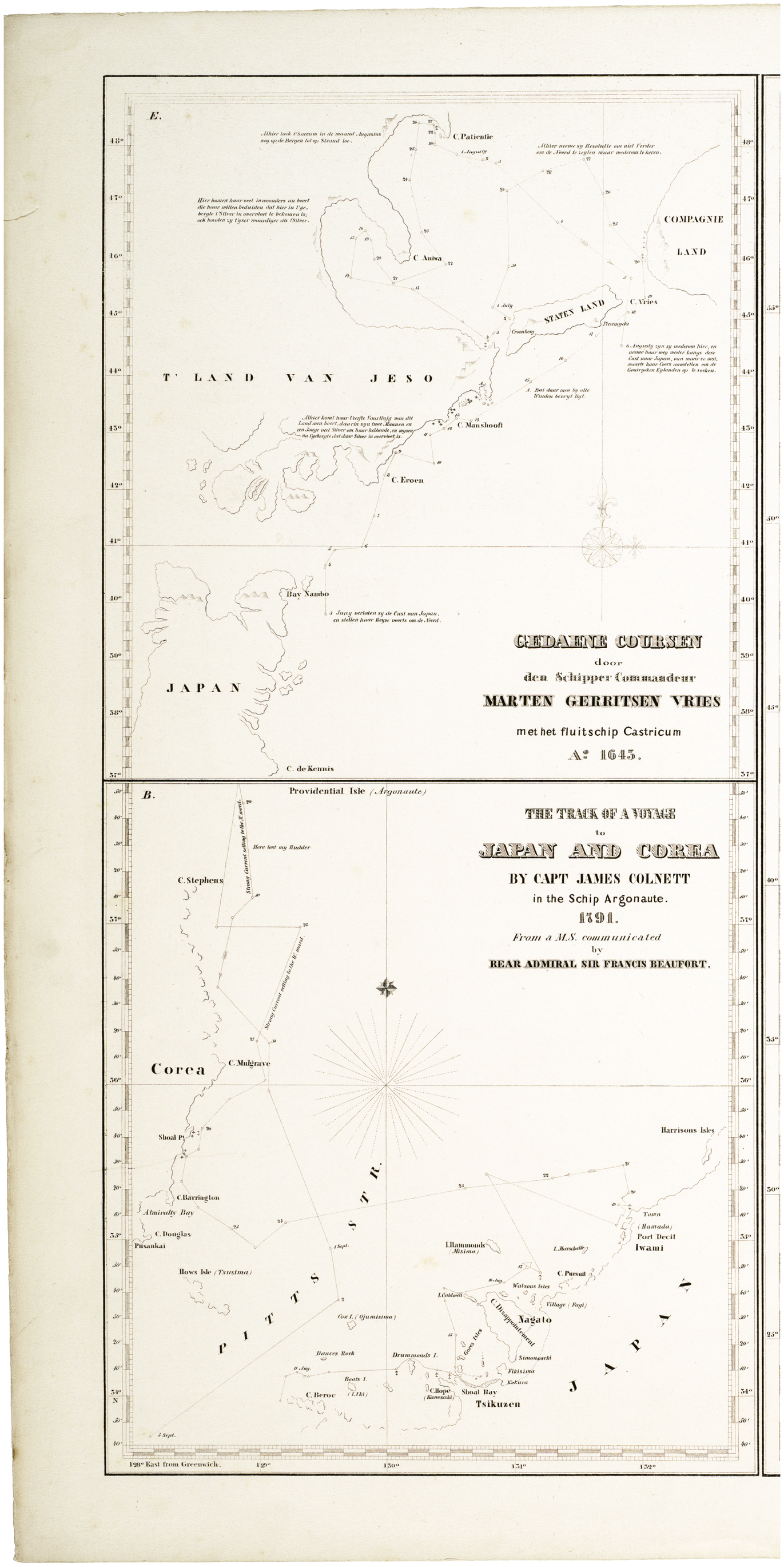

Op blad no. 11 in zijn *Atlas von Land- und Seekarten vom Japanischen Reiche* uit 1851, hier gereproduceerd op de bladen 312-313, geeft Philipp Franz von Siebold aan de hand van kopiekaarten en een profieltekening een overzicht van de Nederlandse ontdekkingsreizen in de wateren om Japan in de jaren 1639 (zie bladen 244-245) en 1643 (bladen 310-311), aangevuld met een veel latere Britse kaart van een verkenning naar de westkust van Japan en Korea. Deze laatste deelkaart, op blad 312 onder, heeft betrekking op een poging medio 1791 door de Engelse pelshandelaar en marineofficier James Colnett om toegang te krijgen tot Japan. Colnett was eerder dat jaar met zijn schip *Argonaut* in Canton geweest, waar hij vanwege een politiek conflict tussen Rusland en China zijn lading zeeotterpelzen uit Alaska (toen Russisch bezit) niet had kunnen verkopen. Deze hoopte hij nu in Japan te kunnen afzetten, waar hem echter overal werd verboden zijn waar aan land te brengen, conform het nog steeds geldende beleid van volledige afsluiting. Een deel van de lading kon uiteindelijk aan de noordkust van China worden verkocht, de rest moest bij terugkomst in Engeland in november 1791 aan de EIC worden verkocht. Van de overige inzetkaarten is die op blad 312 boven een kopie van Maerten Gerritsz de Vries' eerder genoemde geannoteerde verkenningskaart van de kusten van Hokkaido, Sakhalin en de Koerilen in de atlas van Isaak de Graaf uit ca. 1695 (Deel I: *Atlas Isaak de Graaf/Atlas Amsterdam*, II-41). Het kaartje linksboven op blad 313 is gekopieerd uit Jan Huyghen van Linschotens *Itinerario* uit 1596 en geeft in feite een oudere Portugese kaart van Japan en omliggende gebieden weer. Rechtsonder op blad 313 ten slotte heeft Von Siebold een niet nader benoemde 'Nederlandsche handschriftelyke Kaart' van Kyushu en voorliggende eilanden uit de zeventiende eeuw gereproduceerd, met daarin een deel van de route van Mathijs Hendriksz Quast en Abel Jansz Tasman in 1639; de iets latere compagniesvestiging in Nagasaki is hierop nog niet aangegeven. Geheel onder is het profiel afgebeeld van de eilandjes die deze expeditie zuidelijk van Kyushu passeerde.

On sheet no. 11 in his *Atlas von Land- und Seekarten vom Japanischen Reiche* of 1851, reproduced here on sheets 312-313, using copy maps and a profile drawing Philipp Franz von Siebold gives an survey of the Dutch voyages of discovery in the waters around Japan in the years 1639 (see sheets 244-245) and 1643 (sheets 310-311), supplemented with a much later British map of an exploration of the west coast of Japan and Korea. This last-mentioned section map, on sheet 312 below, relates to an attempt in mid 1791 by the English fur-trader and naval officer James Colnett to gain access to Japan. Earlier that year Colness had been in Canton with his ship *Argonaut*, and had not been able to sell his cargo of sea-otter skins from Alaska (then a Russian possession), because of a conflict between Russia and China. He now hoped to be able to dispose of this in Japan, but soon found himself forbidden to land his wares at any port there, in keeping with the policy of complete isolation still in force. Finally Colnett managed to sell part of the cargo on the north coast of China, and the rest had to be sold to the EIC after he returned to England in November 1791. Of the remaining inset maps the one on sheet 312 above is a copy of Maerten Gerritsz de Vries's above-mentioned annotated exploration map of the coasts of Hokkaido, Sakhalin and the Kuriles in the atlas of Isaak de Graaf from about 1695 (Volume I: *Atlas Isaak de Graaf/Atlas Amsterdam*, II-41). The little map at the top left on sheet 313 was copied from Jan Huyghen van Linschoten's *Itinerario* of 1596, and in fact represents an older Portuguese map of Japan and surrounding areas. Finally at the bottom right on sheet 313 Von Siebold has reproduced an otherwise unspecified 'Dutch manuscript map' of Kyushu and outlying islands from the seventeenth century, including in it a part of the route of Mathijs Hendriksz Quast and Abel Jansz Tasman in 1639; the slightly later Company settlement in Nagasaki is not yet indicated on it. At the very bottom there is a profile of the little isands that this expedition passed to the south of Kyushu.

blad / sheet 314:

Bibliothèque national de France, DCP SH 18 pf. 178 div. 4 p. 4.

[Anoniem, ca. 1750] :
[Anonymous, c. 1750] :

[Kaart van de Nederlandse ontdekkingen bij Japan].

[Chart of the Dutch discoveries near Japan].

[inzetkaarten / inset maps]

Extrait de la Carte / de l'Histoire du Japon de Kaempfer.
Uittreksel van de Kaart / uit de Beschryvinge van Japan van Kaempfer.
Extract of the Chart / from the History of Japan by Kaempfer.

Extrait de la Carte / publiée par Scheuczer.
Uittreksel van de Kaart / uitgegeven door Scheuchzer.
Extract of the Chart / published by Scheuchzer.

Schaal: niet aangegeven.
Scale: not indicated.

1 kaart + 2 inzetkaarten : ms op papier, 74,5 x 54,5 cm.
1 map + 2 inzetkaarten : ms on paper, 74.5 x 54.5 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

De ontdekkingen langs de kusten van noordelijk Japan, de Koerilen en Sakhalin gedaan door de VOC-expedities van 1639 en 1643 drongen na verloop van langere tijd toch door in andere Europese landen, ondanks het streven bij de Compagnie om belangrijke nautische informatie zoveel mogelijk geheim te houden. Op blad 315 is een Franse kopie uit – vermoedelijk – het midden van de achttiende eeuw van de nu niet meer bestaande verkenningskaart van Maerten Gerritsz de Vries gereproduceerd, die zo'n 80 jaar eerder ook al was overgenomen door Johannes Vingboons (bladen 310-311 boven). De twee inzetkaartjes zijn gekopieerd naar kaarten van Straat Tsugaru tussen Honshu en Hokkaido uit de gedrukte uitgave van Engelbert Kaempfers reisverslag en verhandeling over Japan, in het Frans *l'Histoire du Japon*. De naam 'Scheuczer' in de Franse annotatie bij het onderste kaartje verwijst naar Johann Caspar Scheuchzer, de Zwitserse vertaler en bewerker van Kaempfers originele manuscript *Heutiges Japan* voor de eerste, Engelstalige editie die in 1727 door Sir Hans Sloane werd uitgegeven onder de titel *History of Japan*.

In the course of time the discoveries along the coasts of northern Japan, the Kuriles and Sakhalin made by the VOC expeditions of 1639 and 1643 filtered through to other European countries, despite the Company's efforts to keep important nautical information as secret as possible. On sheet 315 we reproduce a French copy from, presumably, the middle of the eighteenth century of the no longer extant map of Maerten Gerritsz de Vries's explorations, which about 80 years earlier had already been taken over by Johannes Vingboons (sheets 310-311 above). The two inset maps were copied from maps of the Tsugaru Strait between Honshu and Hokkaido included in the printed edition of Engelbert Kaempfer's travel account and monograph on Japan, in French *l'Histoire du Japon*. The name Scheuczer in the French note on the lower map refers to Johann Caspar Scheuchzer, the Swiss translator and editor of Kaempfer's original manuscript *Heutiges Japan* for the first, English-language edition that was published in 1727 by Sir Hans Sloane with the title *History of Japan*.

Bijschriften: pag. 313 / Captions: p. 313

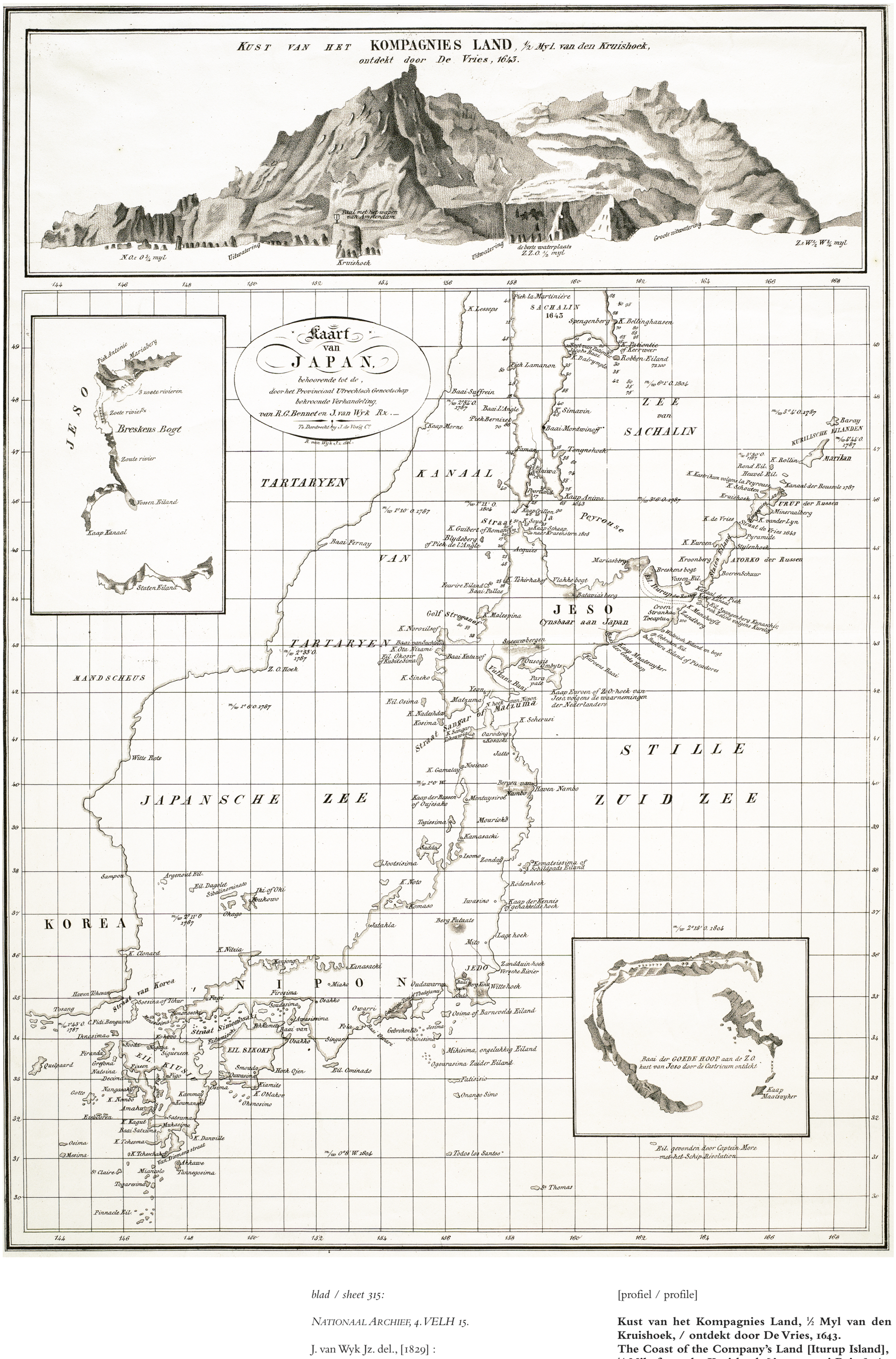

blad / sheet 315:

Nationaal Archief, 4.VELH 15.

J. van Wyk Jz. del., [1829] :

Kaart van Japan [...].

Map of Japan [...].

[inzetkaarten / inset maps]

Breskens Bogt.
Breskens Bay [Abashiri Bay].

Baai der Goede Hoop aan de Z.O. / kust van Jeso door de Castricum ontdekt.
The Bay of Good Hope [Akkeshi Bay] on the S.E. / coast of Hokkaido discovered by the Castricum.

[profiel / profile]

Kust van het Kompagnies Land, ½ Myl van den Kruishoek, / ontdekt door De Vries, 1643.
The Coast of the Company's Land [Iturup Island], ½ Mile from the Kruishoek [Atsunopuri Point], / discovered by De Vries, 1643.

Schaal: niet aangegeven.
Scale: not indicated.

1 kaart + 2 inzetkaarten + 1 profiel : steendruk op papier, 75,5 x 54 cm.
1 map + 2 inset maps + 1 profile : lithography on paper, 75.5 x 54 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

Verklaringen: [linksmidden] een beschrijving, als vervolg van de titel :
Explanations: [centre left] a description, in continuation of the title :

Behoorende tot de, / door het Provinciaal Utrechtsch Genootschap / bekroonde Verhandeling, / van R.G. Bennet en J. van Wyk Rz.

Anders dan vaak wordt aangenomen, was Philipp Franz von Siebold met zijn *Atlas von Land- und Seekarten vom Japanischen Reiche* uit 1851 niet de eerste die in Nederland een topografisch min of meer correcte overzichtskaart van Japan met de Nederlandse ontdekkingen van 1639 en 1643 publiceerde. Die eer komt toe aan de marineofficier Roelof Gabriël Bennet en de internaatsdirecteur Jacobus van Wijk Roelandsz, die in 1829 een atlasbijlage met acht kaarten uitbrachten bij hun gelijktijdig verschenen vierdelige boekuitgave *Nederlandsche zeereizen in het laatst der zestiende, zeventiende en het begin der achttiende eeuw. Naar de oorspronkelijke journalen of gelijktijdige berigten, op nieuw uitgegeven en met eenige aanteekeningen en de noodige opheldering vermeerderd*. Die publicatie was een nadere uitwerking van de geschiedkundige verhandeling die beide heren eerder hadden geschreven naar aanleiding van een prijsvraag voor wetenschappelijke bijdragen over het onderwerp van de vroege Nederlandse ontdekkingsreizen. Deze was in 1821 uitgeschreven door het Utrechtsch Provinciaal Genootschap der Kunsten en Wetenschappen; hun inzending werd in 1824 bekroond met de hoogste waardering. De kaart van Japan uit deze atlas, hier gereproduceerd op blad 315, werd getekend door Van Wijks zoon Jacobus Jr., die zich met betrekking tot de historische aspecten baseerde op niet nader vermelde 'oorspronkelijke journalen en gelijktijdige berigten'. Het algemene kaartbeeld van Japan en omstreken in deze weergave vormt een adequate weerspiegeling van de westerse geografische kennis van deze gebieden in die laatste jaren voor het begin van Philipp Franz von Siebolds werkzaamheid als publicist.

Contrary to what is often claimed, with his *Atlas von Land- und Seekarten vom Japanischen Reiche* of 1851 Philipp Franz von Siebold was not the first in the Netherlands to publish a topographically more or less correct general map showing the Dutch discoveries of 1639 and 1643. This honour goes to the naval officer Roelof Gabriël Bennet and the boarding-school director Jacobus van Wijk Roelandsz, who in 1829 published an atlas appendix containing eight maps with their four-volume book which appeared at the same time, with the title (in translation) *Dutch voyages from the end of the sixteenth, the seventeenth and the beginning of the eighteenth century. According to the original journals and contemporary reports, once more published and supplemented with a number of notes and the necessary clarifications*. This publication was an elaboration of the historical monograph that the two gentlemen had written earlier on the occasion of a competition for scholarly contributions on the subject of early Dutch voyages of discovery. This had been announced in 1821 by the *Utrechtsch Provinciaal Genootschap der Kunsten en Wetenschappen*, the Utrecht Provincial Society for Arts and Sciences; in 1824 their submission won the highest award. The map of Japan, reproduced here on sheet 315, was drawn by Van Wijk's son, Jacobus Jr., who with respect to the historical aspects based himself on 'original journals and contemporary reports', not otherwise specified. The general map image of Japan and surroundings in this depiction forms an adequate reflection of the Western geographical knowledge of these areas in those last years before the first of Philipp Franz von Siebold's works became available in print.

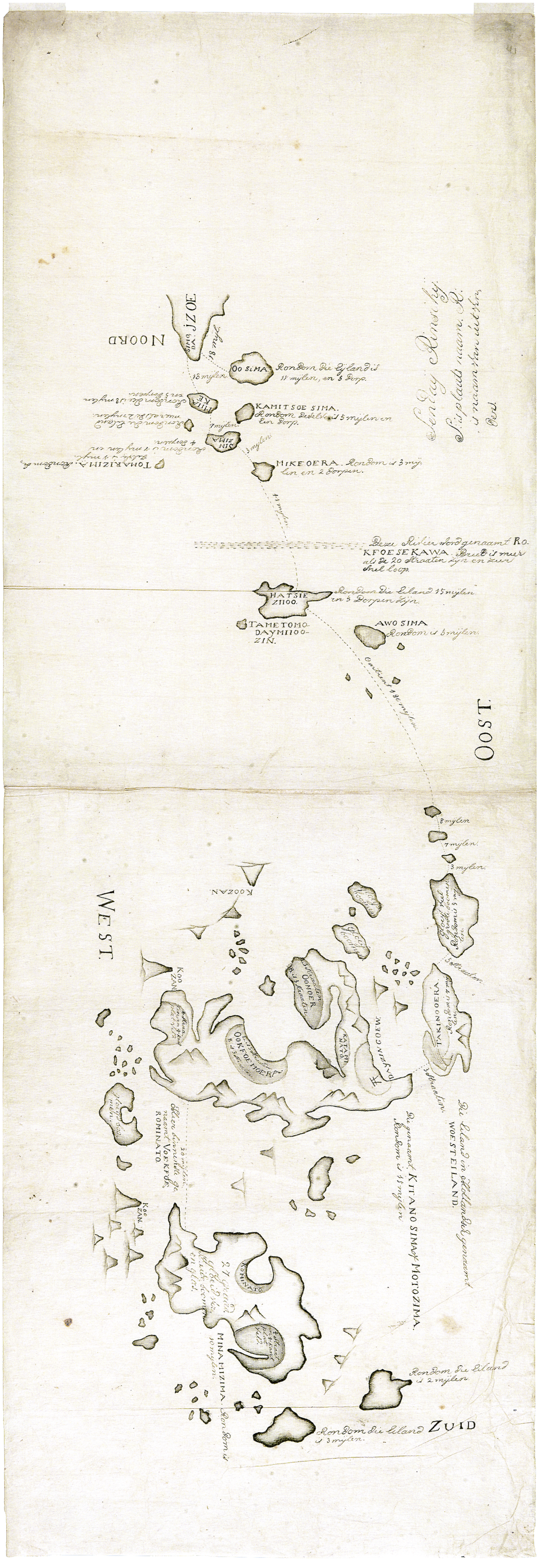

2ª

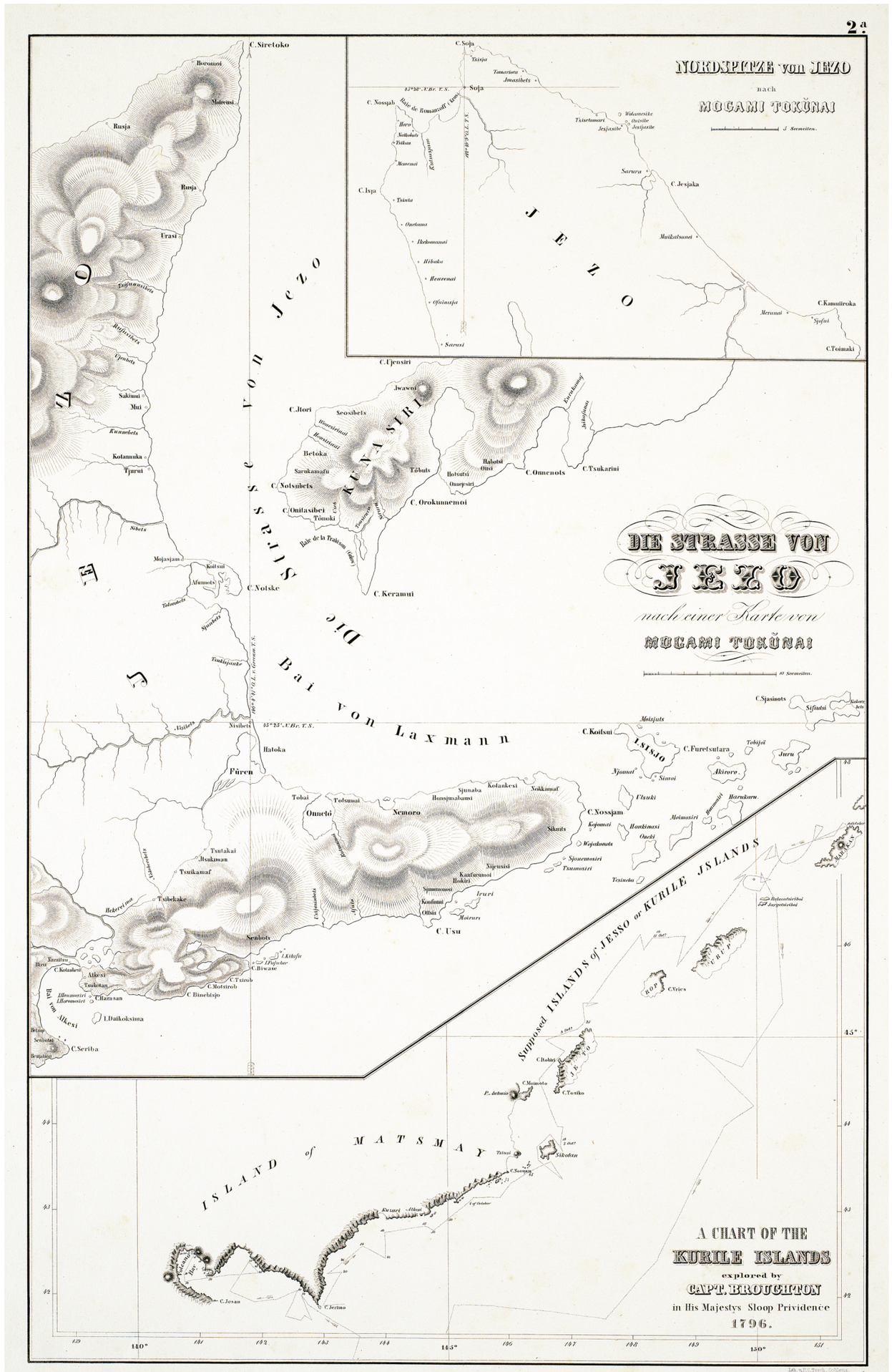

blad 316 links / sheet 316 left:

Maritiem Museum Rotterdam, K145.

[Anoniem, Japans, 1780-1820] :
[Anonymous, Japanese, 1780-1820] :

[Kaart van de Izu-eilanden en de Bonin-eilanden].

[Chart of the Izu Islands and the Bonin Islands].

Schaal: niet aangegeven.
Scale: not indicated.

1 kaart : ms op Japans papier, 81,5 x 28 cm.
1 map : ms on Japanese paper, 81.5 x 28 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

Zoals eerder aangegeven, was het de compagniesdienaren op Deshima en later het Nederlands-Indische gouvernementspersoneel op de factorij uitdrukkelijk verboden kaarten van Japan te verwerven, te vervaardigen of uit te voeren. Niettemin gebeurde het in de late achttiende en vooral in de negentiende eeuw geregeld dat Japanse kaarten in het kader van de *rangaku* langs allerlei wegen toch zonder veel problemen in handen konden komen van Nederlandse functionarissen in Nagasaki. Omgekeerd werd via de opperhoofden in Deshima in de loop der tijd ook een aanzienlijke hoeveelheid Nederlands kaartmateriaal ter beschikking gesteld aan de Japanse autoriteiten, dat tezamen met uit het Nederlandse vertaalde aardrijkskundige boekwerken lange tijd de basis vormde voor alle geografische kennis in Japan omtrent de rest van de wereld. Op blad 316 links is een karakteristiek voorbeeld gereproduceerd van een voor Nederlands gebruik aangepaste Japanse kaart uit het laatst van de achttiende of de vroege negentiende eeuw, nu in het Maritiem Museum Rotterdam, die waarschijnlijk al compleet met Nederlandse in plaats van Japanse tekst werd vervaardigd door een beoefenaar van de 'hollandkunde' in Nagasaki en uiteindelijk via Deshima in Nederland kwam. De afgebeelde eilandengroep op de bovenste helft betreft de zogenoemde Zeveneilanden of Izu-shoto ten zuiden van de baai van Tokio, met geheel boven de punt van het schiereiland Izuhanto ('Izoe') en midden onder het eiland Hachijo-jima ('Hatsie zhoo'), het 'Ongeluckigh Eylandt' waar de schepen van de expeditie onder Maerten Gerritsz de Vries elkaar op 20 mei 1643 uit het oog verloren. Het onderste deel van de kaart toont een deel van de Bonin-eilanden of Ogasawara-shoto, ontdekt door Mathijs Quast en Abel Tasman in 1639. De onderlinge afstand tussen beide eilandengroepen is niet op schaal getekend; in de kaart staat daar correct aangetekend dat deze 'omtrent 180 mijlen' uit elkaar liggen, ruim 1300 kilometer. Ook de grootteverhouding is niet juist: in werkelijkheid zijn de Bonin-eilanden juist kleiner dan de Izu-eilanden.

As mentioned earlier, it was expressly forbidden for Company employees on Deshima and later for Netherlands Indies Government personnel at the factory to acquire maps of Japan, to make them or to export them. Even so, in the late eighteenth and especially in the nineteenth century it regularly happened that Japanese maps still found their way into the hands of Dutch officials in Nagasaki via all sorts of channels in the context of *rangaku* ('Dutch studies'). On the other hand in the course of time a considerable quantity of Dutch cartographic material was placed at the disposal of the Japanese authorities via the chief factors at Deshima, and together with books on geography translated from Dutch for a long time these formed the basis for all geographical knowledge in Japan about the rest of the world. On sheet 316 left we reproduce a typical example of a Japanese map adapted for Dutch use, dating from the late eighteenth or early nineteenth century and now in the Maritime Museum in Rotterdam, which was probably produced complete with Dutch instead of Japanese text by a draughtsman engaged in 'Dutch studies' in Nagasaki, and ultimately arrived in the Netherlands via Deshima. The group of islands depicted on the upper half is the Izu-shoto to the south of Tokyo Bay, with at the very top the tip of the peninsula of Izuhanto (*Izoe*) and in the lower centre the island Hachijo-jima (*Hatsie zhoo*), the *Ongeluckigh Eylandt* (Unlucky Island), where the ships of the expedition under Maerten Gerritsz de Vries lost sight of each other on 20 May 1643. The lower part of the map shows a part of the Bonin Islands or Ogasawara-shoto, discovered by Mathijs Quast and Abel Tasman in 1639. The distance between the two groups of islands is not drawn to scale; on the map it is correctly noted that these lie 'about 180 miles' apart, a good 1300 kilometres. Their relative size is also not correct – in fact the Bonin Islands are smaller than the Izu Islands.

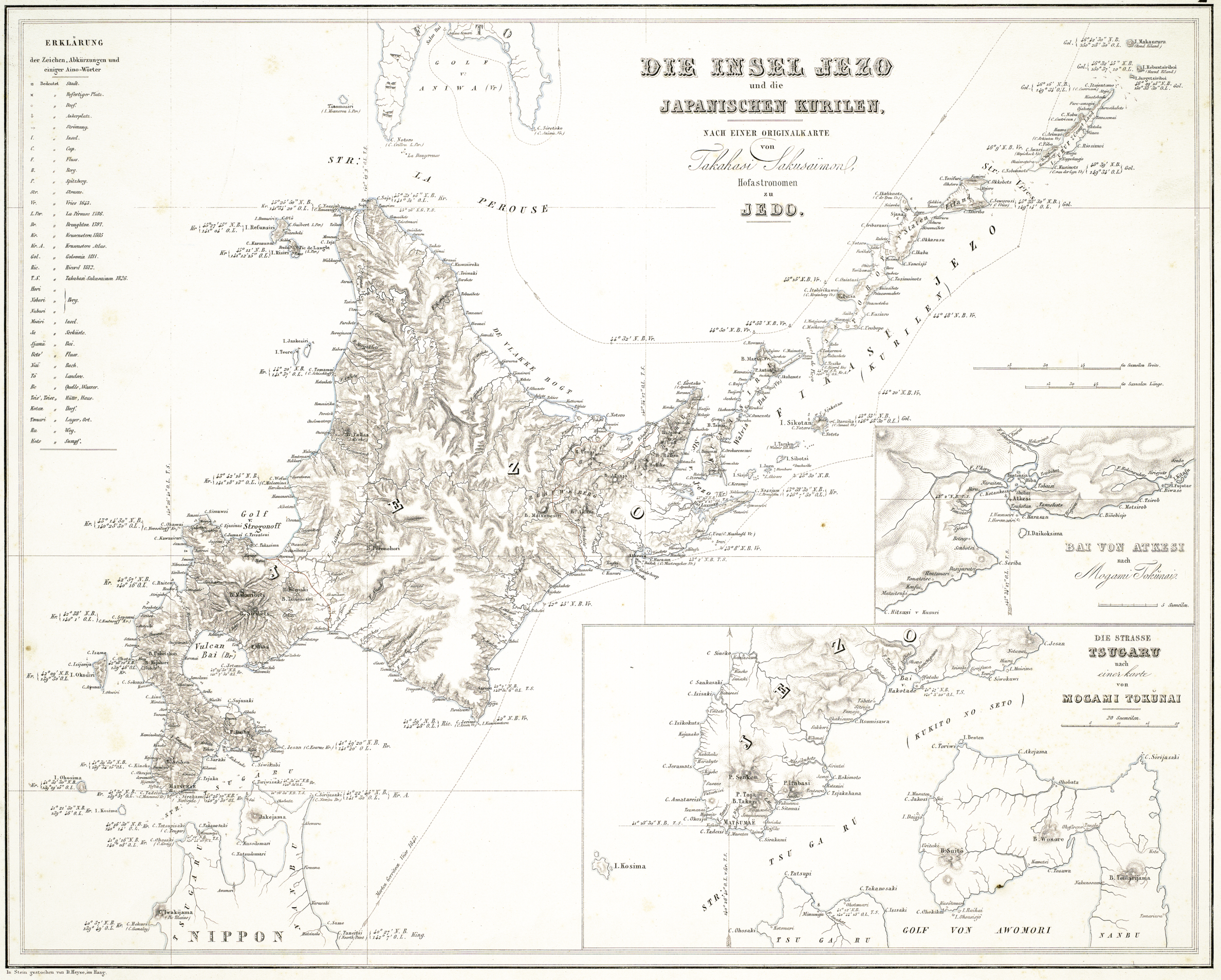

blad 316 rechts / sheet 316 right:

Nationaal Archief, 4.MIKO J1.2a.

[Philipp Franz von Siebold, 1851] :

Die Strasse von / Jezo / nach einer Karte von / Mogami Tokünai.

De Straat van Nemuro / naar een kaart van / Mogami Tokunai.

The Nemuro Straits / from a chart by / Mogami Tokunai.

A Chart of the / Kurile Islands / explored by / Capt. Broughton / in His Majestys Sloop Prividence / 1796.

Een Kaart van de / Koerilen / verkend door / Kapitein Broughton / in Zijner Majesteits Sloep Providence / 1796.

[inzetkaart / inset map]

Nordspitze von Jezo / nach / Mogami Tokünai.
Noordpunt van Hokkaido / naar / Mogami Tokunai.
Northern tip of Hokkaido / after / Mogami Tokunai.

Schaalstok van 40 Seemeilen = [ca. 1 : 1.398.000]
[inzetkaart] 5 Seemeilen = [ca. 1 : 337.000].
Scale-bar of *40 Seemeilen* = [approximately 1 : 1,398,000]
[inset map] *5 Seemeilen* = [approximately 1 : 337,000].

2 kaarten + 1 inzetkaart : steendruk op papier, 72 x 53 cm.
2 maps + 1 inset map : lithography on paper, 72 x 53 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

De kaart gereproduceerd op blad 316 rechts, no. 2a in Philipp Franz von Siebolds *Atlas von Land- und Seekarten vom Japanischen Reiche* uit 1851, bestaat uit twee detailkaarten van de meest oostelijke (hoofdkaart midden) en noordelijke (inzet) kustgedeelten van het eiland Hokkaido en een afzonderlijke kaart op veel kleinere schaal van de westelijke Koerilen en de zuidoostkust van Hokkaido. Deze laatste betreft een kopie van een kaart die in 1796 werd vervaardigd bij een verkenning in deze wateren door de Britse marineofficier William Robert Broughton, commandant van de oorlogssloep HMS *Providence*. De twee detailkaarten werden getekend naar een Japans voorbeeld dat Von Siebold in 1826 in bruikleen kreeg van de wiskundige en geograaf Mogami Tokunai, met wie hij tijdens de hofreis van dat jaar in Edo goed bevriend was geraakt en van wie hij later in het eerste deel van *Nippon* ook een portret zou afbeelden. De twee inzetkaarten bij zijn grote overzichtskaart van Hokkaido op blad 317, van de Straat Tsugaru en de baai van Akkeshi, waren eveneens van deze Japanse kaart overgenomen. De hoofdkaart op blad 317, no. 2 in zijn *Atlas*, tekende Von Siebold met aangepaste lengteschaal mede naar een werk van een andere Japanse geleerde met wie hij in 1826 in Edo kennismaakte, de hofastronoom Takahashi Sakusaimon. Met hem wisselde hij geregeld materialen uit; Takahashi kreeg van hem onder meer Von Krusensterns vierdelige boekuitgave over diens reis om de wereld in 1803-1806, terwijl Von Siebold in ruil meerdere Japanse kaarten ontving, die de basis vormden voor de clandestiene collectie die hem in 1828 kort voor zijn vertrek van Deshima zoveel problemen met de autoriteiten zou opleveren. In zijn versie van Takahashi's kaart heeft Von Siebold onder meer aangegeven waar deze is aangevuld met gegevens van diverse westerse verkenningen langs de kusten van Hokkaido en de Koerilen.

The map reproduced on sheet 316 right, no. 2a in Philipp Franz von Siebold's *Atlas von Land- und Seekarten vom Japanischen Reiche* of 1851, consists of two detail maps of the easternmost (main map centre) and northern (inset) parts of the coast of the island of Hokkaido, and a separate map to a much smaller scale of the western Kuriles and the south-east coast of Hokkaido. The last-mentioned is a copy of a chart that was made in 1796 by the British naval officer William Robert Broughton, commander of the sloop of war HMS *Providence* during a reconnaissance in these waters. The two detail maps were drawn after a Japanese model that Von Siebold received on loan from the mathematician and geographer Mogami Tokunai in 1826, who had become a good friend of his in Edo during the court journey of that year, and whose portrait he would later include in the first volume of *Nippon*. The two inset maps with his large general map of Hokkaido on sheet 317, of the Tsugaru Strait and the bay of Akkeshi, were also taken from this Japanese original. Von Siebold drew the main map on sheet 317, no. 2 in his *Atlas*, with adjusted longitudinal scale on the basis of a work by another Japanese scholar he had become acquainted with in Edo in 1826, the court astronomer Takahashi Sakusaimon. He regularly exchanged materials with him, and among other things Takahashi received from him Von Krusenstern's four-volume book about his journey around the world in 1803-1806, while in return Von Siebold was presented with several Japanese maps, which formed the basis for the clandestine collection that caused him so many problems with the authorities in 1828 shortly before his departure from Deshima. In his version of Takahashi's map Von Siebold has indicated where this has been supplemented with data from various Western explorations along the coasts of Hokkaido and the Kuriles.

blad / sheet 317:

Nationaal Archief, 4.MIKO J1.2.

[Philipp Franz von Siebold, 1851] :

Die Insel Jezo / und die / Japanischen Kurilen / nach einer Originalkarte / von / Takahasi Sakusaïmon, / Hofastronomen / zu / Jedo.

Het Eiland Hokkaido / en de / Japanse Koerilen / na een Oorspronkelijke Kaart / van Takahashi Sakusaimon, / Hofastronoom / te / Edo.

The Island of Hokkaido / and the / Japanese Kurile Islands / from an Original Map / by Takahashi Sakusaimon, / Court Astronomer / at / Edo.

[inzetkaarten / inset maps]

Bai von Atkesi / nach / Mogami Tokunai.
Baai van Akkeshi / naar / Mogami Tokunai.
Akkeshi Bay / after / Mogami Tokunai.

Die Strasse Tsugaru / nacht / einer karte / von / Mogami Tokunai.
De Straat van Tsugaru / naar / een kaart / van / Mogami Tokunai.
The Tsugary Straits / from / a map / by Mogami Tokunai.

Schaalstok van 60 Seemeilen Breite = [ca. 1 : 1.650.000]
[inzetkaarten] 5 Seemeilen = [ca. 1 : 343.000]
20 Seemeilen = [ca. 1 : 699.000].
Scale-bar of *60 Seemeilen Breite* = [approximately 1 : 1,650,000] [inset maps] *5 Seemeilen* = [approximately 1 : 343,000] *20 Seemeilen* = [approximately 1 : 699,000].

1 kaart : steendruk op papier, 53 x 72 cm.
1 map : lithography on paper, 53 x 72 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

Verklaringen: [linksboven] een legenda bij 5 kaartsymbolen en 14 afkortingen en een verklaring van enkele Ainu-woorden :
Explanations: [upper left] a key to 5 cartographic symbols and 14 abbreviations and an explanation of some Ainu words :

Erklärung der Zeichen, Abkürzungen und einiger Aino-Wörter.

[…] Bedeutet Stadt.	Stad / Town.
[…] [Bedeutet] Befestiger Platz.	Versterkte plaats / Fortified place.
[…] [Bedeutet] Dorf.	Dorp / Village.
[…] [Bedeutet] Ankerplatz.	Ankerplaats / Anchorage.
[…] [Bedeutet] Strömung.	Stroming / Current.
I. [Bedeutet] Insel.	Eiland / Island.
C. [Bedeutet] Cap.	Kaap / Cape.
F. [Bedeutet] Fluss.	Rivier / River.
B. [Bedeutet] Berg.	Berg / Mountain.
P. [Bedeutet] Spitzberg.	Piek / Peak.
Str. [Bedeutet] Strasse.	Weg / Road.

[namen van ontdekkingsreizigers / names of explorers]
Vr. [Bedeutet] Vries 1643.
L.Per. [Bedeutet] La Pérouse 1786.
Br. [Bedeutet] Broughton 1797.
Kr. [Bedeutet] Krusenstern 1805.
Kr.A. [Bedeutet] Krusenstern Atlas.
Gol. [Bedeutet] Golownin 1811.
Ric. [Bedeutet] Ricord 1812.
T.S. [Bedeutet] Takahasi Sakusaimon 1826.

Hori [Bedeutet] Berg.	Berg / Mountain.
Nobori [Bedeutet] Berg.	Berg / Mountain.
Nuburi [Bedeutet] Berg.	Berg / Mountain.
Mosiri [Bedeutet] Insel.	Eiland / Island.
Ia [Bedeutet] Seeküste.	Zeekust / Sea coast.
Sjamü [Bedeutet] Bai.	Baai / Bay.
Bets' [Bedeutet] Fluss.	Rivier / River.
Naï [Bedeutet] Bach.	Beek / Brook.
Tô [Bedeutet] Landsee.	Meer / Lake.
Be [Bedeutet] Quelle, Wasser.	Bron, water / Well, water.
Tsis', Tsise [Bedeutet] Hütte, Haus.	Hut, huis / Cabin, house.
Kotan [Bedeutet] Dorf.	Dorp / Village.
Tomari [Bedeutet] Lager, Ort.	Bivak, plaats / Bivouac, place.
Ru [Bedeutet] Weg.	Weg / Road.
Kots [Bedeutet] Sumpf.	Moeras / Swamp.

DIE INSEL KRAFTO
(SEGHALIEN)
und die
MÜNDUNG DES MANKÔ
(AMUR)
Nach Originalkarten
von
MOGAMI TOKUNAI UND MAMIA RINZO.

MOGAMI TOKUNAI
1786.

MAMIA RINZO.
1808.

MOGAMI TOKUNAI.
1785.

LAND DER GILIAKI
LAND DER SANTAN
MANKÔ (Amur)
MAMIA NO SETO (Str. Mamia)
KITA (NORD) KRAFTO
LAND DER SMERENKUR
LAND DER AINOS
LAND DER OROTSKO'S
BOGT PATIENTIE
KITA (NORD) KRAFTO
MINAMI (SÜD) KRAFTO
GOLF van ANIWA
Arukoje mosiri
Mosiroro

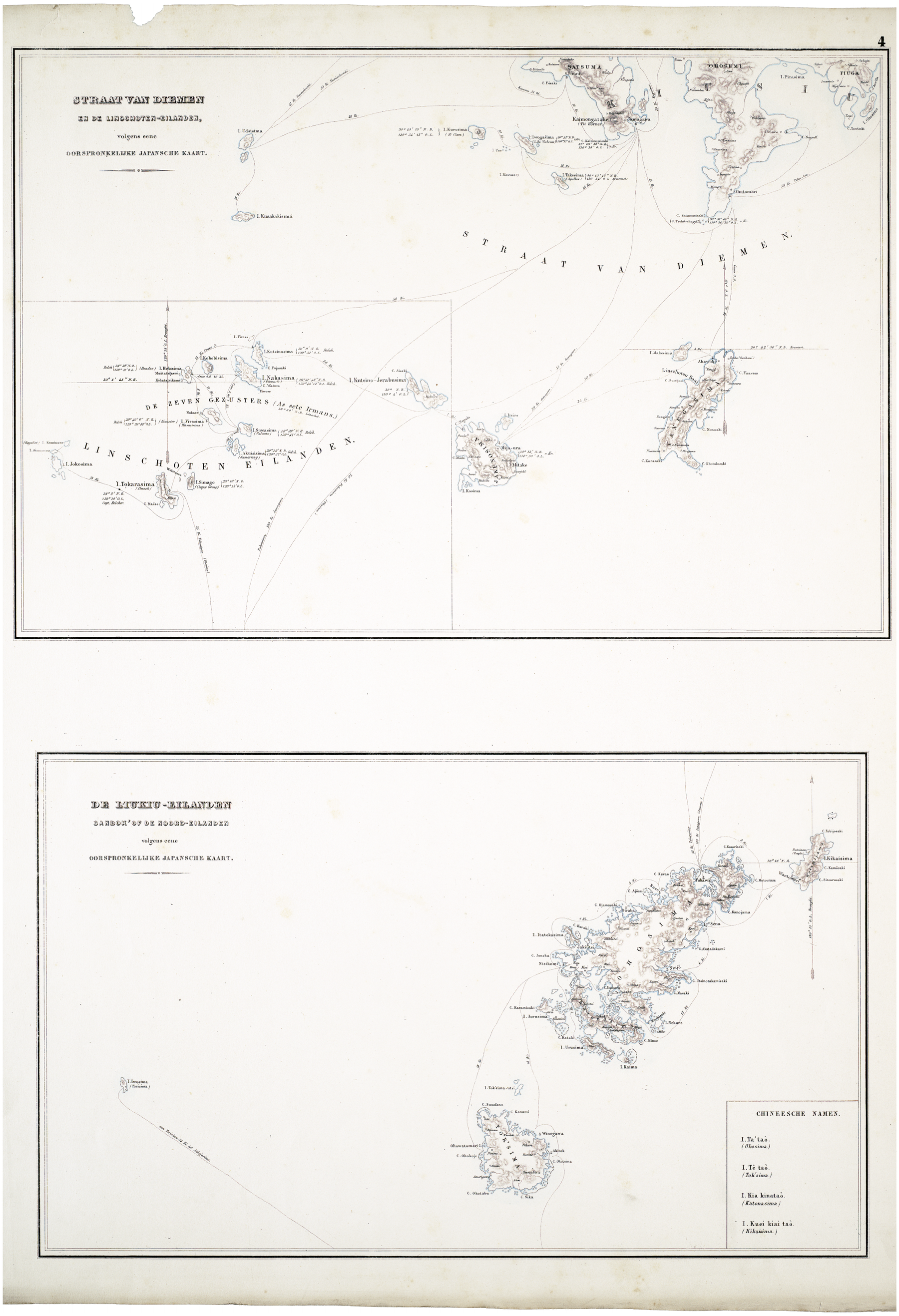

Met betrekkking tot de overige buitengewesten en randgebieden van het Japanse rijk besteedt Von Siebold relatief veel aandacht aan de Linschoten-eilanden (Tokara-retto) en de Ryukyu-archipel (Rioekioe, Nansei-shoto). De twee verzamelbladen met in totaal vier kaarten van deze eilandengroep, no. 4 en 5 in zijn Atlas, zijn hier gereproduceerd op de bladen 319 en 320. De Ryukyu-eilanden waren overigens bij de Nederlandse zeevaarders al in de eerste helft van de zeventiende eeuw vrij goed bekend, vanwege hun ligging nabij de hoofdroute in het noordelijke deel van de Indische Noord tussen Siam, Taiwan en Hirado c.q. Nagasaki. Niettemin heeft Von Siebold ook in dit geval Japanse voorbeeldkaarten gebruikt, nu echter zonder verwijzing naar de makers. In de bovenste kaart op blad 319 zijn de Linschoteneilanden ten onrechte pal ten westen van Tanegashima en Yakushima geplaatst; in werkelijkheid ligt deze groep meer naar het zuidwesten, terwijl de afzonderlijke eilanden ook kleiner zijn dan hier getekend. De drie andere deelkaarten op de bladen 319 en 320 tonen de onderscheiden eilandengroepen binnen de Ryukyu-archipel, respectievelijk de Noordeilanden of Amami-shoto, de Middeneilanden of Okinawa-shoto en de Zuideilanden of Sakishima-shoto. Straat Van Diemen tussen de zuidpunt van Kyushu en Tanegashima wordt tegenwoordig vaker Straat Osumi genoemd.

Philipp Franz von Siebold's depiction of the island of Sakhalin or Karafuto on map no. 3 from the *Atlas von Land- und Seekarten vom Japanischen Reiche*, here on sheet 318, is primarily based on two Japanese maps, which are each included as copies in an inset separately alongside the main map. The older one, at the lower left, from 1785, again originated from his friend Mogami Tukunai and shows only the southern half of Sakhalin. At that time among both Western geographers and in Japan it was not yet realized that this was an island. This only became clear after the exploratory expeditions that were sent out from Edo in 1808-1809 on the orders of the shogun in order to investigate the waters and coasts to the north of Hokkaido. The leader of this undertaking was the mathematician and cartographer Mamiya Rinzo, whose map is shown in copy in the inset on the right. After his visit to Edo in 1826, initially Von Siebold maintained friendly relations with him too, but two years later it was precisely Mamiya Rinzo who informed the authorities in Nagasaki about Von Siebold's plan to smuggle out a large number of maps when he left Deshima. Mamiya Rinzo's name lives on in Japanese cartography in the name of the strait that he discovered between Sakhalin and the mainland, Mamiya Strait. On Western maps, however, this is more commonly indicated as the Tartar Strait or Tartar Sound.

Relating to the remaining outer territories and peripheral areas of the Japanese empire, Von Siebold devotes relatively much attention to the Linschoten Islands (Tokara-retto) and the Ryukyu Archipelago (Nansei-shoto). The two collective sheets with in total four maps of this island group, nos. 4 and 5 in his *Atlas*, are reproduced here on sheets 319 and 320. In any case the Ryukyu Islands were already quite well known to Dutch seafarers in the first half of the seventeenth century, because of their location near the main route in the northern part of the Indies' North between Siam, Taiwan and Hirado or Nagasaki. Nevertheless Von Siebold also used Japanese models in this case, but this time without referring to the makers. On the top map on sheet 319 the Linschoten Islands have been wrongly placed due west of Tanegashima and Yakushima. In fact this group lay more to the south-west, while the separate islands are also smaller than drawn here. The three other section maps on sheets 319 and 320 show the distinct island groups within the Ryukyu Archipelago, namely the North Islands or Amami-shoto, the Middle Islands or Okinawa-shoto, and the South Islands or Sakishima-shoto. The Van Diemen Strait between the southern tip of Kyushu and Tanegashima is at present often called Osumi Strait.

blad / sheet 319:

Nationaal Archief, 4.MIKO J1.4.

[Philipp Franz von Siebold, 1851] :

Straat Van Diemen / en de Linschoten-Eilanden / volgens eene / oorspronkelijke Japansche kaart.

Van Diemen [Osumi] Strait / and the Linschoten [Tokara] Islands /according to an original Japanese chart.

De Liukiu-Eilanden / Sanbok' of the Noord-Eilanden / volgens eene / oorspronkelijke Japansche kaart.

The Ryukyu Islands / Sanbok' [Amami] or the North Islands /according to an original Japanese chart.

Schaal: niet aangegeven.
Scale: not indicated.

2 kaarten : steendruk op papier, gekleurd, 72 x 53 cm.
2 maps : lithography on paper, coloured, 72 x 53 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

Verklaringen: [onderste kaart, rechtsonder] een aantekening betreffende de Chinese namen van de eilanden :
Explanations: [map below, lower right] a note regarding the islands' Chinese names :

I. Ta' taò. (Ohosima.)
I. Tè taò. (Tok'sima.)
I. Kia kinataò. (Katonasima.)
I. Kuei kiai taò. (Nikaisima.)

blad / sheet 318:

Nationaal Archief, 4.MIKO J1.3.

[Philipp Franz von Siebold, 1851] :

Die Insel Krafto / (Seghalien) / und die Mündung des Mankô / (Amur) / Nach Originalkarten / von / Mogami Tokunai und Mamia Rinzo.

Het Eiland Krafto / (Sakhalin) / en de Monding van de Mankô / (Amoer) / Naar Oorspronkelijke Kaarten / van / Mogami Tokunai en Mamiya Rinzo.

The Island of Krafto / (Sakhalin) / and the Mouth of the Mankô / (Amur) / From Original Maps / by / Mogami Tokunai and Mamiya Rinzo.

[inzetkaarten / inset maps]

Mogami Tokunai 1785.
Mamia Rinzo 1808.

Schaal: niet aangegeven.
Scale: not indicated.

1 kaart + 2 inzetkaarten : steendruk op papier, 72 x 53 cm.
1 map + 2 inset maps : lithography on paper, 72 x 53 cm.

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

Philipp Franz von Siebolds weergave van het eiland Sakhalin of Karafuto op kaart no. 3 uit de *Atlas von Land- und Seekarten vom Japanischen Reiche*, hier op blad 318, is in hoofdzaak samengesteld uit twee Japanse kaarten, die elk afzonderlijk in kopie in een inzet naast de hoofdkaart zijn opgenomen. De oudste linksonder, uit 1785, was weer afkomstig van zijn vriend Mogami Tokunai en toont alleen de zuidelijke helft van Sakhalin; in die tijd was het zowel bij de westerse geografen als in Japan nog niet bekend dat het hier om een eiland ging. Dit werd pas duidelijk na de verkenningsexpeditie die in 1808-1809 op last van de shogun uit Edo werd uitgezonden om de wateren en kusten ten noorden van Hokkaido te onderzoeken. Leider van deze onderneming was de wiskundige en cartograaf Mamiya Rinzo, wiens kaart in kopie in de inzet rechts is afgebeeld. Met hem onderhield Von Siebold na zijn bezoek aan Edo in 1826 aanvankelijk ook vriendschappelijke betrekkingen, maar twee jaar later was het juist Mamiya Rinzo die de autoriteiten in Nagasaki informeerde over Von Siebolds plan om bij zijn afreis uit Deshima een groot aantal kaarten mee te smokkelen. Mamiya Rinzo's naam leeft in de Japanse cartografie voort in de benaming van de door hem ontdekte zeestraat tussen Sakhalin en het vasteland, Straat Mamiya; op westerse kaarten wordt deze echter meer algemeen aangeduid als de Tartarenstraat of Tartarensont.

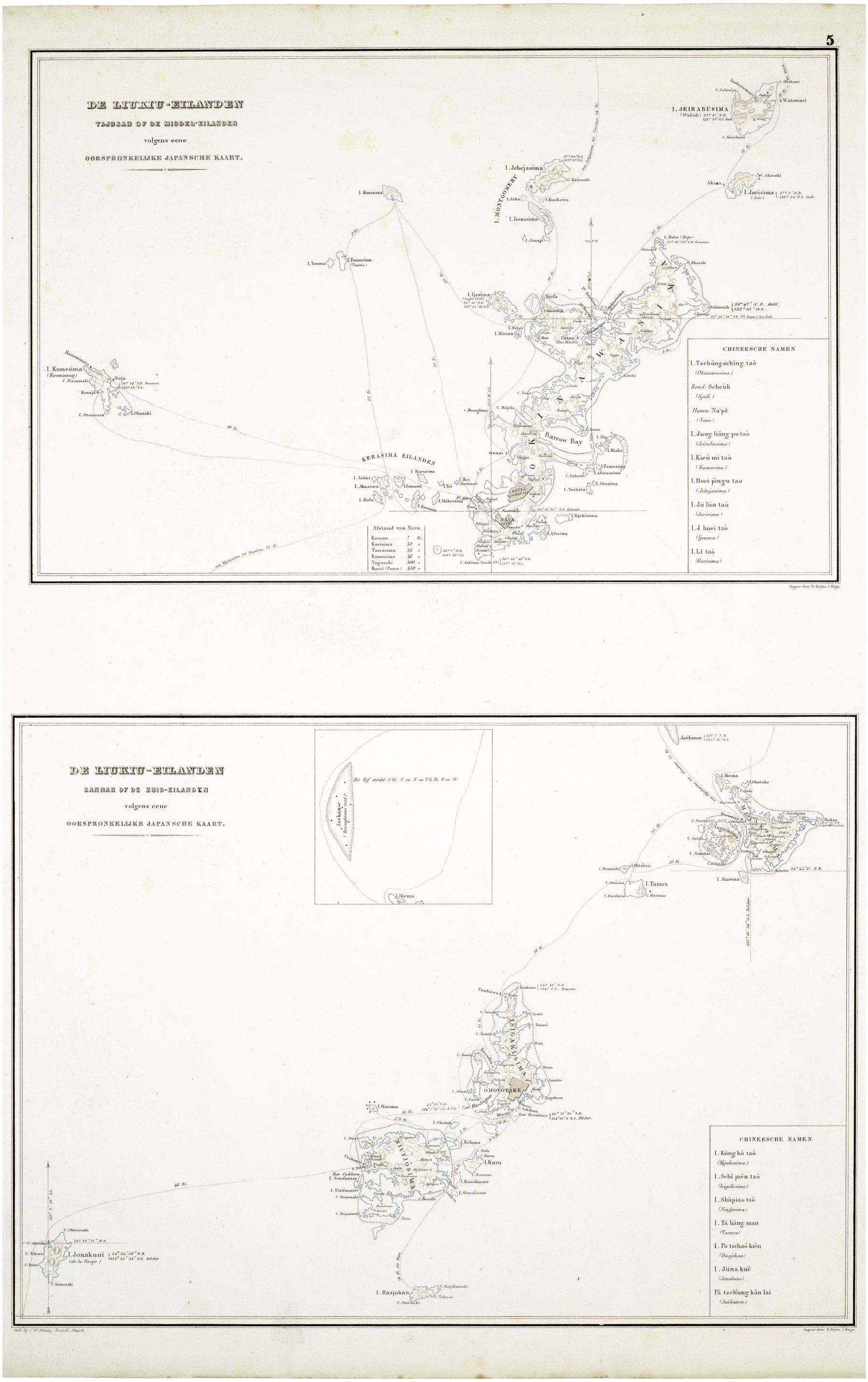

blad / sheet 320:

NATIONAAL ARCHIEF, 4.MIKO J1.5.

[Philipp Franz von Siebold, 1851] :

DE LIUKIU-EILANDEN / TSJUSAN OF DE MIDDEL-EILANDEN / VOLGENS EENE / OORSPRONKELIJKE JAPANSCHE KAART.

THE RYUKYU ISLANDS / TSJUSAN [OKINAWA] OR THE CENTRAL ISLANDS /ACCORDING TO AN ORIGINAL JAPANESE CHART.

DE LIUKIU-EILANDEN / SANNAN OF THE ZUID-EILANDEN / VOLGENS EENE / OORSPRONKELIJKE JAPANSCHE KAART.

THE RYUKYU ISLANDS / SANNAN [SAKISHIMA] OR THE SOUTH ISLANDS /ACCORDING TO AN ORIGINAL JAPANESE CHART.

[inzetkaart / inset map]

[Kaart van het rif Jaëkanse of Broughton's Reef]. [Chart of Jaëkanse or Broughton's Reef].

Schaal: niet aangegeven.
Scale: not indicated.

2 kaarten + 1 inzetkaart : steendruk op papier, gekleurd, 72 x 53 cm.
2 maps + 1 inset map : lithography on paper, coloured,

Oriëntatie: het noorden is boven.
Orientation: north is up.

Verklaringen: [bovenste kaart, rechtsonder] een aantekening betreffende de Chinese namen van de eilanden :
Explanations: [map above, lower right] a note regarding the islands' Chinese names :

I. Tschûnschîng taò (Okinawasima).
Resid: Scheùli (Sjuli).
Haven Na' pĕ (Nava).
I. Jung liàng pu taò (Jeirabusima).
I. Kieù mi taò (Kumesima).
I. Hoei p'ingu taò (Jebejasima).
I. Jü lün taò (Jorisima).
I. J hoei taò (Ijesima).
I. Lĭ taò (Kurisima).

[bovenste kaart, midden onder] een afstandentabel vanaf Nava in *ri* of Japanse mijlen (3927,27 meter) :
[map above, below centre] a table of distances from Nava in *ri* or Japanese miles (3927.27 metres) :

Afstand van Nava.
Kerama 7 Ri.
Kurisima 30 Ri.
Tomusima 26 Ri.
Kumesima 48 Ri.
Nagasaki 300 Ri.
Koraï (Pasan) 450 Ri.

[onderste kaart, rechtsonder] een aantekening betreffende de Chinese namen van de eilanden :
[map below, lower right] a note regarding the islands' Chinese names :

I. Kûng kù taò (Mijakosima).
I. Schĭ juên taò (Isigakisima).
I. Shŭpiao taò (Niufjosima).
I. Tá hâng man (Tarara).
I. Po tschaó kiên (Hasjokan).
I. Jüna kuĕ (Jonakuni).
Pă tsch'ung kân laí (Jaëkanse).

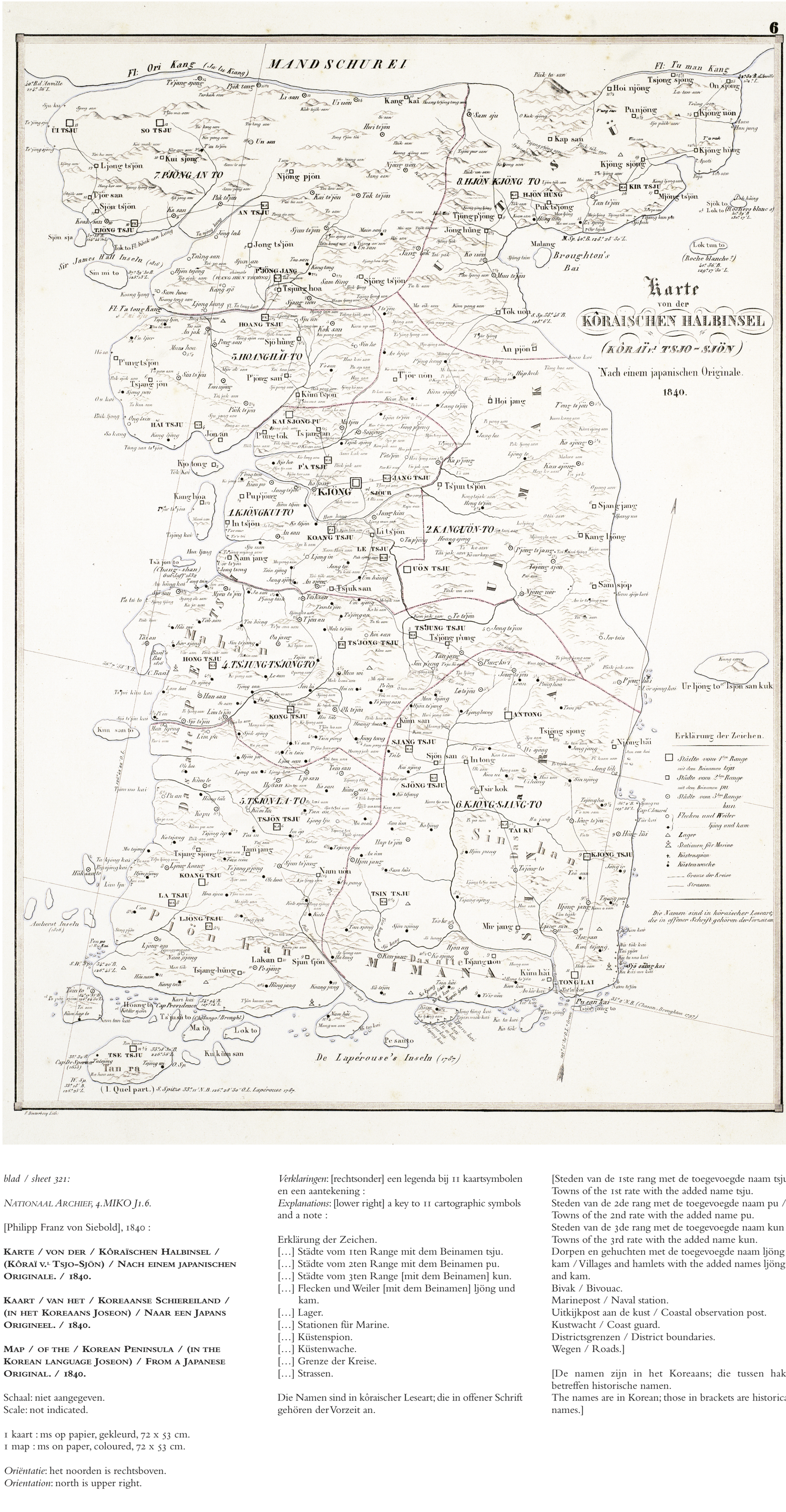

Afsluitend is op blad 321 de kaart no. 6 uit Philipp Franz von Siebolds *Atlas von Land- und Seekarten vom Japanischen Reiche* gereproduceerd, een in 1840 vervaardigde, enigszins schematische kaart van het gehele Koreaanse schiereiland op basis van een niet nader benoemd maar ten minste enkele tientallen jaren ouder, mogelijk zelfs achttiende-eeuws Japans origineel. Met Korea heeft de VOC na de ongelukkige stranding van het jacht *Sperwer* op het eiland 'Quelpaert' (Cheju) in 1653 en het jarenlange gedwongen verblijf van de overlevende bemanning geen directe bemoeienis meer gehad en evenmin zijn later nog gerichte verkenningen langs de Koreaanse kusten uitgevoerd. Voor zover bekend zijn er geen Nederlandse handschriftkaarten uit de compagniestijd bewaard gebleven die specifiek Korea of delen daarvan als onderwerp hebben. Pas tegen het eind van de achttiende eeuw werden de zeegebieden rondom het schiereiland voor het eerst door andere Europese zeevaarders onderzocht, maar desondanks was het westerse kaartbeeld van Korea ten tijde van de verschijning van Von Siebolds *Atlas* nog verre van compleet. Zijn weergave op basis van Japanse voorbeelden kon toen een wezenlijke bijdrage tot de geografische kennis over dit gesloten vorstenrijk leveren, in het bijzonder met betrekking tot de topografie van de binnenlanden.

In conclusion, on sheet 321 there is a reproduction of map no. 6 from Philipp Franz von Siebold's *Atlas von Land- und Seekarten vom Japanischen Reiche*. This was produced in 1840 and is a somewhat schematic map of the whole Korean Peninsula made on the basis of a Japanese original, which is not named but was at least several decades older and possibly even dated from the eighteenth-century. After the unfortunate stranding of the yacht *Sperwer* on the island of *Quelpaert* (Cheju) in 1653 and the survivors' unvoluntary stay of many years, the VOC had no further direct involvement with Korea, and no specific explorations along the coasts of Korea were later carried out. As far as is known, there are no Dutch manuscript maps dating from the time of the Company that have Korea or parts of it as their subject. Only toward the end of the eighteenth century were the seas around the peninsula investigated by European sailors for the first time, but even so the Western map image of Korea at the time when Von Siebold's Atlas appeared was still far from complete. His depiction on the basis of Japanese models was then able to supply a real contribution to geographical knowledge of this closed kingdom, in particular with regard to the topography of the interior.

blad / sheet 321:

Nationaal Archief, 4.MIKO J1.6.

[Philipp Franz von Siebold], 1840 :

Karte / von der / Kôraïschen Halbinsel / (Kôraï v.l Tsjo-Sjön) / Nach einem japanischen Originale. / 1840.

Kaart / van het / Koreaanse Schiereiland / (in het Koreaans Joseon) / Naar een Japans Origineel. / 1840.

Map / of the / Korean Peninsula / (in the Korean language Joseon) / From a Japanese Original. / 1840.

Schaal: niet aangegeven.
Scale: not indicated.

1 kaart : ms op papier, gekleurd, 72 x 53 cm.
1 map : ms on paper, coloured, 72 x 53 cm.

Oriëntatie: het noorden is rechtsboven.
Orientation: north is upper right.

Verklaringen: [rechtsonder] een legenda bij 11 kaartsymbolen en een aantekening :
Explanations: [lower right] a key to 11 cartographic symbols and a note :

Erklärung der Zeichen.
[…] Städte vom 1ten Range mit dem Beinamen tsju.
[…] Städte vom 2ten Range mit dem Beinamen pu.
[…] Städte vom 3ten Range [mit dem Beinamen] kun.
[…] Flecken und Weiler [mit dem Beinamen] ljöng und kam.
[…] Lager.
[…] Stationen für Marine.
[…] Küstenspion.
[…] Küstenwache.
[…] Grenze der Kreise.
[…] Strassen.

Die Namen sind in kôraischer Leseart; die in offener Schrift gehören der Vorzeit an.

[Steden van de 1ste rang met de toegevoegde naam tsju / Towns of the 1st rate with the added name tsju.
Steden van de 2de rang met de toegevoegde naam pu / Towns of the 2nd rate with the added name pu.
Steden van de 3de rang met de toegevoegde naam kun / Towns of the 3rd rate with the added name kun.
Dorpen en gehuchten met de toegevoegde naam ljöng of kam / Villages and hamlets with the added names ljöng and kam.
Bivak / Bivouac.
Marinepost / Naval station.
Uitkijkpost aan de kust / Coastal observation post.
Kustwacht / Coast guard.
Districtsgrenzen / District boundaries.
Wegen / Roads.]

[De namen zijn in het Koreaans; die tussen haken betreffen historische namen.
The names are in Korean; those in brackets are historical names.]